

Denk en doe mee!

Een aardgasvrij

Voorschoten in 2050

DENK MEE!

VUL DIRECT DE
VRAGENLIJST IN

WELKE **DUURZAME**

ALTERNATIEVEN

ZIJN ER VOOR
VOORSCHOTEN?

WANNEER EN
HOE GAAN WE

AAN DE SLAG?

GLUREN BIJ

DUURZAME

BUREN

Een aardgasvrij

Voorschoten in 2050

De gemeente Voorschoten bereid zich voor op de toekomst. Eén van de uitdagingen is om in de komende 30 jaar de gemeente CO₂-neutraal te maken. Dat betekent dat we uiteindelijk stoppen met het gebruik van aardgas om de huizen mee te verwarmen, op te koken en mee te douchen. In plaats daarvan stappen we over op duurzame bronnen. Op dit moment gebruiken we in Nederland veel aardgas voor het verwarmen van gebouwen. Hierbij komen broeikasgassen vrij zoals CO₂. Deze gassen zijn voor een groot deel de oorzaak van de klimaatverandering. Om de klimaatverandering tegen te gaan wil Nederland in 2050 geen aardgas meer gebruiken. In nieuwe woonwijken worden geen aardgasleidingen meer aangelegd. Bij bestaande gebouwen moeten we aanpassingen doen om deze van het aardgas te halen.

De transitievisie warmte

Het overstappen van aardgas op een andere duurzame warmtebron gebeurt niet van de ene op de andere dag: we moeten daar goed over nadenken, bijvoorbeeld omdat niet in elke buurt dezelfde oplossing mogelijk is. Toch moeten we nu al beginnen om onze doelstelling te halen. Daarom maakt de gemeente dit jaar een plan op hoofdlijnen: de transitievisie warmte.

Samen aan de slag

Zonder de inbreng van u als inwoner, ondernemer of andere organisatie kan de gemeente dit plan niet maken en al helemaal niet uitvoeren. We willen daarom graag van u horen wat u belangrijk vindt bij de overstap van aardgas naar een duurzame warmtebron. Samen kijken we welk alternatief het beste bij een buurt of bepaald type woning past.

Denk mee en geef uw mening

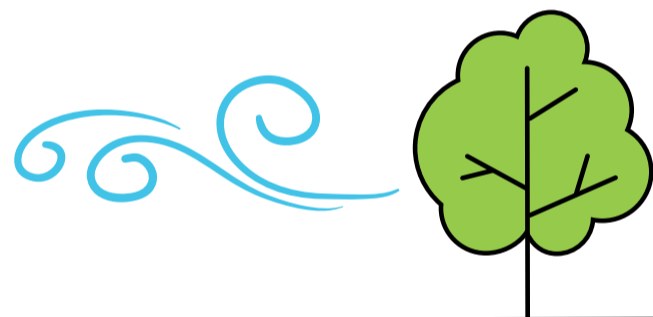
De aankomende maanden gaat de gemeente graag met u in gesprek. Door het invullen van de vragenlijst en deel te nemen aan de (digitale) bijeenkomst kunt u uw mening geven en meedenken over de transitievisie warmte voor Voorschoten.

Denk mee: vul nú de vragenlijst in!

We horen graag wat voor u belangrijk is en welke ideeën en zorgen u wellicht heeft bij de overstap naar duurzame warmte en de weg daar naartoe. Vul vóór 16 juni a.s. de vragenlijst in via www.voorschoten.nl/voorschoten-aardgasvrij of scan de QR-code. Lukt het niet om de vragenlijst digitaal in te vullen? Belt u dan met ons Klantcontactcentrum op nummer 14071. Onze medewerkers zorgen er dan voor dat u de lijst op papier kunt invullen. Via de vragenlijst kunt u zich ook aanmelden voor de digitale bijeenkomst op 7 juli 2021 om 19.30 uur, waar we verder met u in gesprek gaan.

Alvast bedankt voor uw deelname.

Scan de QR-Code
en vul de
vragenlijst in!

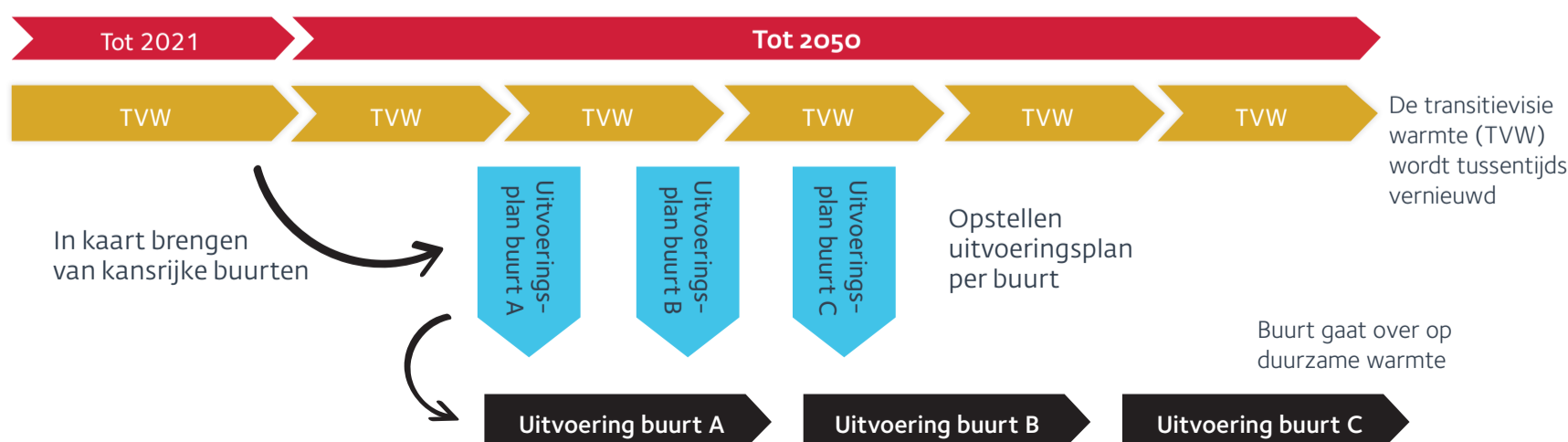

In 2050 aardgasvrij: hoe doen we dat?

Het overstappen van aardgas op een andere duurzame warmtebron in Voorschoten vraagt veel voorbereiding. 2050 lijkt nog ver weg, toch moeten we nu al aan de slag. We maken dit jaar een plan op hoofdlijnen. Daarbij kijken we naar de verschillende oplossingen voor de verschillende buurten. Ook bekijken we per buurt welke eerste stappen we al kunnen zetten. Denk aan het isoleren van de woning, energie besparen of overstappen op een hybride warmtepomp, die een stuk minder aardgas verbruikt. Deze maatregelen verminderen al direct de CO₂-uitstoot.

In Voorschoten hebben de buurten verschillende kenmerken. Dit betekent dat de uiteindelijke warmteoplossing per buurt of zelfs per woning kan verschillen. Daarom horen we graag waar de oplossingen volgens u aan moeten voldoen. De gemeente laat zich ook adviseren door een onafhankelijk en technisch adviesbureau. Uiteindelijk voegen we alles samen in de zogenoemde transitievisie warmte die in 2021 af moet zijn.

Tussen 2021 en 2050 stappen alle buurten één voor één over op duurzame warmte. Als na het maken van de transitievisie warmte in grote lijnen duidelijk is wat er in iedere buurt gaat gebeuren, gaan we opnieuw in gesprek. Per buurt schrijven we samen met de bewoners een concreet uitvoeringsplan. In dit plan komt te staan hoe en wanneer de buurt definitief overstapt op een duurzame warmtebron. Om in te kunnen spelen op de laatste ontwikkelingen, werken we de transitievisie warmte elke vijf jaar bij.

Vier vragen aan wethouder Erika Spil (duurzaamheid)

1

Wat is transitievisie warmte en waarom moet Voorschoten die maken?

In Nederland staan we voor een enorme opgave. Om klimaatverandering tegen te gaan is in het Klimaatakkoord opgeschreven dat we in 2050 geen aardgas meer gebruiken om gebouwen te verwarmen. Bij het gebruik van aardgas komt namelijk CO₂-vrij. Dat is slecht voor het klimaat. Deze afspraak betekent dat bijna 7 miljoen woningen en 1 miljoen andere gebouwen zoals kantoren, scholen en ziekenhuizen overstappen op warmte uit duurzame warmtebronnen. Ook in Voorschoten moet er flink wat gebeuren om dat voor elkaar te krijgen: veel bestaande gebouwen worden nu namelijk verwarmd met aardgas. We maken daarom een transitievisie warmte waarin per buurt staat beschreven welke alternatieven er zijn om in de toekomst geen gebruik meer te maken van dit aardgas. Ook beschrijven we wanneer we met welke buurt aan de slag gaan. In dit plan zetten we de grote lijnen uit tot 2050. Die gaan we later verder invullen per buurt.

2

Wat is de ambitie van de gemeente?

Allereerst vind ik het belangrijk dat wij als gemeente een bijdrage leveren aan het tegengaan van de klimaatverandering en ons zo klaar maken voor de toekomst. Ik wil dat we ook in 2050 nog fijn, veilig en gezond in Voorschoten kunnen wonen. Ik vind het belangrijk dat we de route samen uitstippelen. Daarom wil ik van inwoners, ondernemers en organisaties weten wat zij belangrijk vinden. We willen samen kijken naar de mogelijkheden in Voorschoten, zowel qua planning als welke warmtetechniek het best past in welke buurt. Daarnaast is het belangrijk dat de keuzes die we maken voor inwoners betaalbaar zijn en dat eventuele overlast zoveel mogelijk beperkt wordt.

3

Hoe kunnen inwoners en ondernemers meedenken over de transitievisie warmte?

Als we stoppen met aardgas in Voorschoten kan dat gevolgen hebben voor iedereen die in Voorschoten woont of onderneemt. Daarom is het belangrijk om een goed beeld te hebben van alle zorgen, ideeën en suggesties. Ik wil daarom alle inwoners vragen om de vragenlijst in te vullen. De uitnodiging met link naar de vragenlijst vindt u in deze krant. Zo krijgen we een beter beeld van wat u belangrijk vindt. Daarna gaan we met iedereen die dat wil verder in gesprek tijdens een digitale bijeenkomst. Als u zorgen heeft of al direct aan de slag wilt: iedereen kan aansluiten om zijn/haar mening te geven en mee te denken. Meer informatie hierover vindt u op de website www.voorschoten.nl/voorschoten-aardgasvrij

4

Waar kunnen inwoners vandaag al mee beginnen?

We weten nog niet precies wanneer en hoe alle gebouwen in de toekomst van het aardgas af zullen gaan. Dat gaan we de komende jaren onderzoeken en met elkaar bepalen. Maar u kunt nu al aan de slag met het verduurzamen van uw huis. U kunt starten met energie besparen. Dat kan bijvoorbeeld door alle lampen te vervangen door ledverlichting of door minder lang te douchen. Ook kunt u energie besparen door uw huis te isoleren met dak-, muur-, of vloerisolatie. Dit is duurzaam en bespaart direct geld. Als iedere inwoner de aankomende jaren met deze twee dingen aan de slag gaat, zijn we al een heel eind op weg om van Voorschoten een duurzame, toekomstbestendige gemeente te maken!

Over welke buurten hebben we het precies?

Elke buurt in Voorschoten heeft zijn eigen kenmerken. Er zijn bijvoorbeeld buurten met oudere woningen, maar ook met nieuwbouw. Er zijn buurten met woningen die ver uit elkaar liggen en buurten waar veel flats staan. Ook hebben we buurten waarvan veel bewoners hun woning huren van bijvoorbeeld Woonzorg of de Sleutels, terwijl bijvoorbeeld veel expats huren van een particuliere woningeigenaar. Dit soort kenmerken zijn van invloed op de keuze voor de uiteindelijke duurzame warmtebron. Het is belangrijk dat de oplossing past bij de buurt en bij de woningen in die buurt: niet alle oplossingen zijn overal mogelijk of wenselijk. Op het kaartje hieronder ziet u de verschillende buurten in Voorschoten.

1 Buitengebied	4 Boschgeest	7 Nassauwijk	10 Krimwijk
2 Starrenburg	5 Bloemenwijk	8 Centrum	11 Adegeest
3 Bijdorp	6 Dobbewijk	9 Vlietwijk	12 Noord-Hofland

Denk mee: vul de vragenlijst in!

We horen graag wat voor u belangrijk is en welke ideeën en zorgen u wellicht heeft bij de overstap naar duurzame warmte en de weg daar naartoe. Vul vóór **16 juni a.s.** de vragenlijst in via www.voorschoten.nl/voorschoten-aardgasvrij of scan de QR-code. Lukt het niet om de vragenlijst digitaal in te vullen? Belt u dan met ons Klantcontactcentrum op nummer 14071. Onze medewerkers zorgen er dan voor dat u de lijst op papier kunt invullen. Via de vragenlijst kunt u zich ook aanmelden voor de digitale bijeenkomst op **7 juli 2021 om 19.30 uur**, waar we verder met u in gesprek gaan.

Alvast bedankt voor uw deelname.

Scan de QR-Code en vul de vragenlijst in!

Hoe kiest de gemeente Voorschoten straks de meest passende oplossing per buurt?

Om te komen tot de juiste keuze per buurt, zijn verschillende aspecten belangrijk. Omdat de veranderingen ook in de woningen en bedrijfspanden te merken zijn, is allereerst de inbreng van inwoners, ondernemers en andere betrokkenen belangrijk. Daarnaast is in het Klimaatakkoord afgesproken dat gemeenten moeten zoeken naar oplossingen die het minst kosten: zowel de totale kosten als de kosten voor inwoners. Er zijn dus verschillende afwegingen belangrijk bij het maken van de uiteindelijke keuze.

- ✓ **Inbreng van onze inwoners, ondernemers en andere betrokkenen;**
- ✓ **De kosten voor bewoners of pandeigenaren; (ook wel eindgebruikerskosten genoemd)**
- ✓ **De benodigde aanpassingen die een pandeigenaar zelf moet doen aan de woning;**
- ✓ **De totale kosten: energie, distributie en investering in de woning (ook wel 'nationale kosten' genoemd);**
- ✓ **De noodzakelijke verandering(en) in de openbare ruimte (op straat of onder de grond);**
- ✓ **De tijd die voor de uitvoering nodig is.**

WOONLASTENNEUTRAAL IS HET STREVEN

In het nationale Klimaatakkoord heeft het kabinet vastgelegd dat het overstappen van aardgas naar duurzame warmtebronnen zoveel mogelijk 'woonlastenneutraal' moet zijn voor inwoners. Dit betekent dat uw maandelijkse lasten gelijk blijven aan of lager worden dan de maandelijkse lasten die u nu betaalt aan energie (gas, elektriciteit, warmte) en hypotheek of huur. De eventuele kosten moeten dus worden terugverdiend door verlaging van uw energierekening. Zo zorgen we ervoor dat iedereen mee kan doen. Op landelijk niveau wordt gekeken hoe we dit kunnen realiseren, bijvoorbeeld met subsidies.

Wist u dat...

...met de totale kosten de kosten bedoeld worden van alle maatregelen die nodig zijn om in een buurt over te stappen op aardgasvrij verwarmen? Er wordt hierbij nog niet gekeken naar wie deze kosten uiteindelijk gaat betalen.

De verschillende warmteoplossingen die in Voorschoten mogelijk zijn

Er zijn veel mogelijkheden in Voorschoten. De vraag is alleen: wat willen inwoners? En wat kost dat? Voor een aantal buurten is er een gezamenlijke oplossing mogelijk. Het is dan wel nodig dat een grote groep woningen en gebouwen samen overstapt op deze oplossing. Er zijn ook oplossingen die per woning kunnen worden uitgevoerd. U kunt dan zelf kiezen welke oplossing bij uw woning past. De ontwikkeling van alternatieven voor aardgas gaat op dit moment heel snel. Het kan zijn dat er in de nabije toekomst meer opties beschikbaar komen die ook voor Voorschoten kunnen werken. Uiteraard houden we deze ontwikkelingen scherp in de gaten.

OPTIE 1: ELEKTRISCH VERWARMEN MET EEN WARMTEPOMP (INDIVIDUELE OPLOSSING)

Een warmtepomp haalt warmte uit de lucht (luchtwarmtepomp) of uit de bodem (bodemwarmtepomp). Ook kan er zon worden gebruikt (zonthermie) waarbij panelen zonlicht omzetten in warmte. Bij een elektrische warmtepomp gebruikt u geen aardgas meer maar elektriciteit. De warmte wordt van buiten naar binnen verplaatst en vervolgens in de woning opgeslagen. De warmte stapelt zich op tot het warm genoeg is om de woning te verwarmen. Een voordeel van een warmtepomp is dat u zelf kunt kiezen op welk moment u een warmtepomp plaatst, bijvoorbeeld als de cv-ketel aan vervanging toe is of u uw huis aan het verbouwen bent. Daarnaast heeft u zelf de keuze welke warmtepomp u kiest. Wel moet uw huis of pand goed geïsoleerd zijn en het 'afgiftesysteem' geschikt zijn voor verwarmen met een elektrische warmtepomp. Als alle woningen overstappen op warmte uit elektriciteit, zal het elektriciteitsnetwerk van Voorschoten moeten worden verzwakt. Dit is gemakkelijker te realiseren in nieuwe dan in oudere buurten.

OPTIE 2: WARMTENET (GEZAMENLIJKE OPLOSSING)

Een warmtenet wordt ook wel stadsverwarming genoemd. Het is een gezamenlijke oplossing waarbij er een warmtenet wordt aangelegd om een grote groep gebouwen tegelijk te verwarmen. Vanuit een warmtebron (bijvoorbeeld aardwarmte of restwarmte van de industrie) stroomt warm water door ondergrondse leidingen naar alle aangesloten huizen en panden. Er zijn drie verschillende warmtenetten: netten met een lage temperatuur (30 tot 55 °C), met een midden temperatuur (50-75 °C) of een hoge temperatuur (vanaf 75 °C). Hoe lager de temperatuur, hoe duurzamer.

Een warmtenet heeft enkele voor- en nadelen. Een voordeel van warmtenetten is dat er geen grote installaties nodig zijn: in plaats van de cv-ketel komt er een kleinere afleverzet in uw woning. Deze wordt meestal in de meterkast geplaatst en geeft de warmte van het warmtenet door aan het verwarmingssysteem in huis. Hiervoor moet er wel een leiding in huis worden aangelegd die de warmte van de afleverzet brengt naar de plek waar nu uw cv-ketel hangt. Het verwarmingssysteem (radiatoren) hoeft ook niet aangepast te worden. Als het warmtenet werkt met een lage temperatuur, zijn er wel wat meer aanpassingen aan uw woning nodig.

Een ander voordeel van warmtenetten is dat snel een hele buurt aardgasvrij kan worden gemaakt. Zo kunnen we snel stappen zetten. Wel bent u meestal afhankelijk van één leverancier. Om het aanleggen van een warmtenet betaalbaar te houden, moet een grote groep gebouwen meedoen en mogen deze gebouwen niet te ver uit elkaar liggen. In oude buurten met smalle straten kan het aanleggen van een warmtenet uitdagend zijn omdat hier waarschijnlijk weinig ruimte is in de ondergrond, zoals in de buurten Bloemenwijk en Centrum.

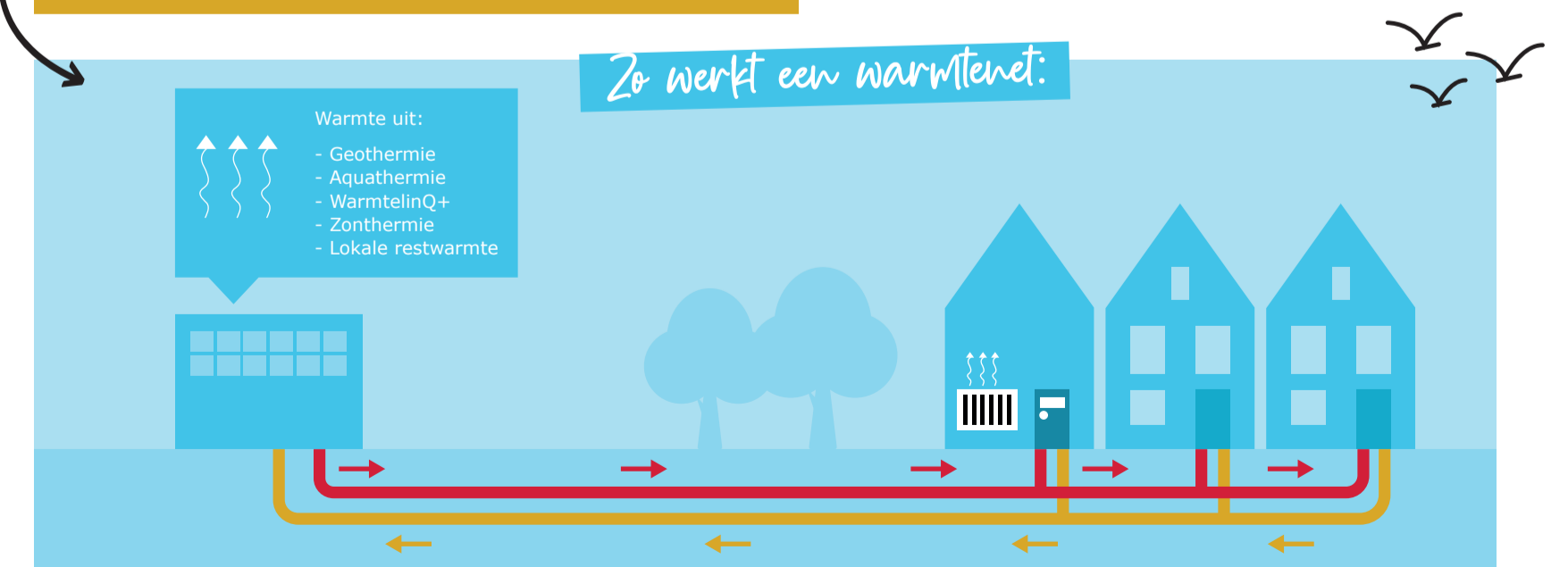
MOGELIJKE BRONNEN VOOR EEN WARMTENET

Wanneer er in de toekomst gekozen wordt voor een warmtenet, kan de warmte van verschillende bronnen komen. Het liefst willen we dat de warmte van een duurzame bron komt, waar helemaal geen aardgas meer aan te pas komt. Er wordt op dit moment onderzocht welke bronnen er in de toekomst mogelijk zijn voor Voorschoten. Het is belangrijk dat de bronnen voldoende warmte kunnen afgeven, niet te duur zijn en betrouwbaar zijn. Het is nu nog niet duidelijk welke bronnen uiteindelijk mogelijk en wenselijk zijn. Op de website van de gemeente Voorschoten www.voorschoten.nl/voorschoten-aardgasvrij worden een aantal mogelijke bronnen voor Voorschoten verder uitgelegd.

HOE GAAN WE OM MET NIEUWE TECHNIEKEN?

De ontwikkelingen rond alternatieve warmtebronnen gaan razendsnel. Om onze doelstelling te halen, gaan we nu starten. We maken dus keuzes op basis van wat we nu weten. We willen uitgaan van bewezen technieken. Uit landelijk onderzoek blijkt dat er tot 2030 onvoldoende groen gas en waterstof beschikbaar zijn om aan de warmtevraag te voldoen. Ook na 2030 is het nog afwachten of er voldoende groen gas en groene waterstof zal zijn. Daarom worden deze twee mogelijkheden op dit moment niet meegenomen als opties voor Voorschoten. Omdat we de ontwikkelingen wel in de gaten houden en hier op tijd op in willen spelen, werken we de visie elke vijf jaar bij.

Zo werkt een warmtenet:

Hoe maken we uiteindelijk de **transitievisie** warmte voor Voorschoten?

WAT IS ER AL GEDAAN?

De gemeente Voorschoten werkt op verschillende manieren aan een duurzame gemeente. Zo is er eind vorig jaar een krant verstuurd met informatie over wat de gemeente al doet op het gebied van duurzaamheid. Nu zetten we met de transitievisie warmte de volgende stap.

In samenwerking met externe partijen is er een aanpak gemaakt. Deze partijen zijn lokale woningbouwcorporaties, een groep betrokken inwoners, netwerkbeheerders en de provincie Zuid-Holland.

Hieronder ziet u hoe inwoners en ondernemers uit Voorschoten kunnen meedenken over de warmtetransitie.

Wist u dat...

Er al enkele gesprekken met inwoners zijn gevoerd over de transitievisie warmte? Dit gebeurt via een gesprekstafel. Wilt u hier ook aan deelnemen? Neem dan contact op met tvw@voorschoten.nl. Natuurlijk horen we graag van zoveel mogelijk inwoners wat zij belangrijk vinden bij de overstap. Vul daarom de vragenlijst in en doe mee tijdens de werkplaats op 7 juli.

HOE KUNT U ALS INWONER OF ONDERNEMER MEEDENKEN EN UW MENING GEVEN?

U kunt op verschillende manieren uw mening geven. Allereerst is het belangrijk dat u voor 16 juni 2021 de vragenlijst invult op www.voorschoten.nl/voorschoten-aardgasvrij.nl. We vragen hierin naar uw mening, zorgen en ideeën. Via de vragenlijst kunt u zich ook aanmelden voor de online werkplaats op 7 juli aanstaande. Tijdens deze bijeenkomst delen we de resultaten van de vragenlijst en gaan we verder in gesprek over uw wensen en zorgen en de volgende stappen. De uitkomsten van de vragenlijst en de bijeenkomst gebruiken we om een concept-visie te maken. In september 2021 delen we dit concept met alle inwoners, ondernemers en organisaties en kunt u aangeven of we uw inbreng op een goede manier hebben verwerkt. Daarna gaat de gemeente aan de slag met het maken van de definitieve transitievisie warmte. Deze visie zal eind 2021 klaar zijn en wordt vastgesteld door de gemeenteraad.

Aan de slag! Wat kunt u nu al doen?

We weten nog niet wat het alternatief voor aardgas wordt. Toch kunnen pandeigenaren en ook huurders nu al stappen nemen om hun woning energiezuiniger en comfortabeler te maken. Let op: in de volgende stappen hebben we het over woningen, maar de meeste tips gelden ook voor bedrijfspanden, kantoren, maatschappelijk vastgoed etc. Als ondernemer kunt u dus ook nu al aan de slag! Huurt u een woning bij een particuliere verhuurder of een woningcorporatie? Dan is het verstandig om vooraf met uw verhuurder te overleggen welke maatregelen u zou willen nemen. Zij kunnen u adviseren.

BESPAREN

Het is belangrijk dat we energie besparen. Als we minder warmte en elektriciteit gebruiken, hoeven we ook minder energie op te wekken. Energie besparen kan door slim met de verwarming om te gaan. Bijvoorbeeld door deuren in huis dicht te houden en alleen de ruimtes te verwarmen waar u veel bent. En 's nachts kan de thermostaat op maximaal 15 graden. Deze tips kosten u niets en leveren direct besparing op. Daarnaast kunnen maatregelen zoals een energiebesparende douchekop of tochtstrips het verschil maken. Ook zijn er energiebesparende installaties denkbaar, zoals een hybride warmtepomp. Dit is een combinatie van een warmtepomp en een hr-ketel op gas. De hybride warmtepomp gaat ongeveer 15 jaar mee en is dus zeker op dit moment nog een prima investering.

ISOLEREN

Met isoleren valt de meeste energie te besparen. Het is een belangrijke stap naar een energiezuinige en comfortabelere woning. Voorbeelden van isolatiemaatregelen zijn vloerisolatie, dakisolatie, gevelisolatie en HR++ (dubbel) of zelfs HR+++ (driedubbel) glas. Door isolatie krijgt u een warmer huis en lagere energiekosten. Het is één van de belangrijkste dingen waarmee u uw bijdrage aan de klimaatverandering kunt verkleinen. Door het nemen van isolatiemaatregelen te combineren met een verbouwing, kunt u de kosten en overlast verminderen. Isolatiemaatregelen verdienen zich bij een gemiddelde hoekwoning binnen 3 (isoleren spouwmuren) tot 10 (vervangen enkel glas door HR++) jaar terug doordat u bespaart op uw energierekening.

Let op! Goede ventilatie is belangrijk voor de gezondheid: het vermindert het vochtgehalte en de hoeveelheid schadelijke stoffen in huis. In goed geïsoleerde huizen zijn naden en kieren dichtgemaakt, waardoor er een gebrek aan verse buitenlucht kan ontstaan. Als u uw huis heeft geïsoleerd, moet u dus zelf voor ventilatie zorgen. Bijvoorbeeld door ventilatieroosters te plaatsen als u enkel glas vervangt door HR++(+) glas.

EIGEN ENERGIE OPWEKKEN

Met zonnepanelen kunt u zelf duurzame elektriciteit opwekken. Zonnepanelen zijn een goede investering, meestal verdient u de kosten binnen ongeveer 8 jaar terug. Voorwaarde is wel dat u een geschikt dak heeft of zich kunt aansluiten bij een energiecoöperatie in de buurt, zoals Zon op Voorschoten. Wilt u zelf duurzame warmte opwekken? Dat kan met een zonneboiler. Met een zonneboiler kunt u ongeveer de helft van uw energieverbruik voor het maken van warm water verminderen.

Hulp nodig bij het verduurzamen van uw woning?

De gemeente Voorschoten helpt inwoners, ondernemers en andere pandeigenaren met het verduurzamen van hun woning. De gemeente werkt daarbij samen met verschillende partijen.

VRAAG EEN DUURZAAMHEIDSLENING AAN VIA HET DUURZAAM BOUWLOKET!

Heeft u een eigen woning en wilt u investeren in duurzaamheidsmaatregelen? Dan kunt u via het Duurzaam Bouwloket een duurzaamheidslening aanvragen tegen een lage rente. Dit geldt voor leningen tot €25.000 voor bijvoorbeeld het plaatsen van zonnepanelen, een groen dak, een zonneboiler, ledverlichting of verschillende isolatiemaatregelen. Lees goed de voorwaarden door. Die vindt u op: www.duurzaambouwloket.nl/subsidie-financieringsregeling/196.

RIJKSSUBSIDIES

Het Rijk heeft verschillende subsidies en leningen beschikbaar voor het verduurzamen van uw woning. Kijk op www.verbeterjehuis.nl/energiesubsidiewijzer welke subsidies er voor u beschikbaar zijn. Er zijn subsidies voor o.a. isolatie, HR glas, warmtepompen, warmtecollectoren en eventuele aansluiting op een warmtenet.

DUURZAAM BOUWLOKET

Bij het Duurzaam Bouwloket kunt u terecht voor gratis advies. Op de website vindt u tips en inspiratie, maar de adviseurs kunnen u ook helpen bij het maken van de juiste keuze. Ook kunt u bij het duurzaam bouwloket terecht als u meer wilt weten over financiële regelingen.

Kijk op www.duurzaambouwloket.nl voor meer informatie.

EIGENAAR VAN EEN HISTORISCH PAND EN U WILT VERDUURZAMEN?

Op de website www.degroenemenukaart.nl kunt u meer informatie en tips vinden over het verduurzamen van uw oude pand.

VRAGEN OVER VERDUURZAMING VAN UW WONING?

Neem contact op met een energiecoach uit Voorschoten! De energiecoach helpt met het verduurzamen van uw woning. Bijvoorbeeld met een persoonlijk advies of een doorverwijzing naar de juiste partijen voor uw wensen. Wilt u in contact komen met de energiecoaches of misschien zelf energiecoach worden? Stuur dan een e-mail naar tvw@voorschoten.nl.

Gluren bij duurzame burelen

Benieuwd welke maatregelen u in uw eigen woning kunt nemen? Dan is het altijd leuk en inspirerend om bij dorpsgenoten binnen te kijken.

Zo woont de heer De Jong in een jaren '30 woning in de Dobbewijk. Ruim 10 jaar geleden was hij één van de eerste bewoners met een hybride warmtepomp. "Deze slaat alleen vanaf -5 °C nog over op gas. Ons gasverbruik is hierdoor met ruim 90% afgenomen en dat is ook zichtbaar op de energierekening." Maar het houdt niet op bij een warmtepomp. "We gaan nog HR++ glas laten zetten en extra inzetten op isolatie. Ook gaan we binnenkort over op biogas." De heer De Jong heeft een duidelijke drijfveer: "Ik wil laten zien dat het mogelijk is om ook oude woningen te verduurzamen. Belangrijk is wel dat je je goed laat adviseren en dat je je verdiept in de financieringsmogelijkheden, zoals bestaande subsidies."

KLAAR VOOR DE TOEKOMST

Even verderop in Voorschoten woont de familie Enter aan de Leidseweg in een naaorlogse woning. Deze woningen zijn over het algemeen minder goed geïsoleerd en geventileerd, waardoor het wooncomfort niet ideaal is. De familie Enter is daarom gaan verbouwen: "We kiezen voor hr++ glas dat zorgt voor minder geluid van buiten en natuurlijk voor isolatie. En omdat we een dakkapel willen plaatsen, isoleren we direct het dak. Dezelfde combinatie maken we beneden, waar we vloerverwarming aanleggen en direct de kruipruimte isoleren." Het verduurzamen van je woning hoeft geen doel op zich te zijn. "Wij zijn de verbouwing niet gestart vanuit de behoefte om te verduurzamen. Maar dat ons huis nu klaar is voor de toekomst is wel een hele mooie bijvangst!"

INSPIRATIE OPDOEN? MELDT U AAN VOOR DE DUURZAME HUIZENROUTE!

Wilt u beleven hoe anderen hun woning verduurzamen? Op het platform www.duurzamehuizenroute.nl vindt u tal van inspirerende voorbeelden en kunt u vragen stellen aan huiseigenaren die hun woning verduurzamen. Ook diverse huizen in Voorschoten zijn op dit platform te vinden. En heeft u zelf al duurzame maatregelen in huis genomen? Dan kunt u uw woning ook aanmelden en daarmee anderen inspireren.

Bewoners in de Krimwijk zijn **samen aan de slag!**

In de Krimwijk werken de buurtbewoners onder aanvoering van Belangenvereniging de Krimwijk aan de verduurzaming van de eigen woningen. We spraken met Constant Thunnissen, voorzitter van de belangenvereniging over dit aansprekende voorbeeld en wat andere buurten in Voorschoten daarvan kunnen leren.

WAAROM IS HET VERDUURZAMEN VAN DE KRIMWIJK ZO BELANGRIJK?

"We zijn gestart met de verduurzaming van de Krimwijk in 2018, kort nadat toenmalig minister Eric Wiebes het einde van het Nederlandse aardgas afkondigde. Hiervoor hadden we verschillende redenen. Allereerst vinden we het uiteraard belangrijk om onze verantwoordelijkheid te nemen om deze wereld leefbaar achter te laten voor onze kinderen en kleinkinderen. Daarnaast willen we niet afhankelijk meer zijn van aardgas uit Rusland of uit andere dubieuze bronnen."

WAT HEBBEN JULLIE TOT NU TOE GEDAAN EN WAT IS JULLIE PLAN VOOR DE TOEKOMST?

"We hebben de ambitie geformuleerd om binnen 3 tot 5 jaar onze CO₂-uitstoot met 50% te verminderen en binnen 10 tot 15 jaar willen we zelfs volledig energieneutraal zijn. Deze ambitie is op 26 juni 2019 door de Algemene Ledenvergadering van de Belangenvereniging goedgekeurd. Vervolgens zijn we een onderzoek gestart hoe we deze ambitie kunnen realiseren. De Provincie Zuid-Holland heeft hiervoor € 18.000 beschikbaar gesteld en wij hebben hetzelfde bedrag aan geld en uren ingebracht."

HOE MAKEN JULLIE INWONERS/BUURTGENOTEN ENTHOUSIAST OM MEE TE DOEN EN HOE ZORGEN JULLIE ERVOOR DAT IEDEREEN MEE KAN DOEN?

"Van de 190 huiseigenaren in de Krimwijk doen er nu 42 mee aan het onderzoek. Samen zoeken we naar oplossingen die voor de individuele eigenaar haalbaar en betaalbaar zijn en die de woonlasten niet verhogen. Ook willen we niet gedwongen zijn om aan te sluiten op een duur warmtenet van een leverancier die we niet zelf kunnen kiezen. We hebben allereerst een bewonerswerkgroep gevormd. En vervolgens zijn met medewerking van de TU Delft de twee meest praktisch toepasbare kleinschalige technieken geselecteerd waarmee we onze ambities kunnen realiseren. Onze aanpak als wijk biedt voordelen in de onderhandelingen met toeleveranciers en door samenwerken kan een beter resultaat geboekt worden."

**Mijn belangrijkste advies aan andere wijken?
Wacht niet op oplossingen van anderen,
maar ga nu al zelf aan de slag!**

WAT ZIJN GELEERDE LESSEN EN WAT ZOULDEN JULLIE ANDERE BUURTEN ADVISEREN DIE OOK SAMEN AAN DE SLAG WILLEN MET DUURZAAMHEID?

"In juni 2021 presenteren wij ons onderzoeksrapport met daarin ook een stappenplan hoe je de verduurzaming van je huis kunt aanpakken. We besteden ook aandacht aan technieken die het best toepasbaar zijn in je eigen woning. En tenslotte gaan we in op de voordelen van een wijkaanpak als het gaat om bijvoorbeeld organisatie en financiering. Mijn belangrijkste advies aan andere wijken? "Wacht niet op oplossingen van anderen, maar ga nu al zelf aan de slag!"

Denk mee: vul de vragenlijst in!

We horen graag wat voor u belangrijk is en welke ideeën en zorgen u wellicht heeft bij de overstap naar duurzame warmte en de weg daar naartoe. Vul vóór **16 juni aanstaande** de vragenlijst in via www.voorschoten.nl/voorschoten-aardgasvrij of scan de QR-code. Lukt het niet om de vragenlijst digitaal in te vullen? Belt u dan met ons Klantcontactcentrum op nummer 14071. Onze medewerkers zorgen er dan voor dat u de lijst op papier kunt invullen. Via de vragenlijst kunt u zich ook aanmelden voor de digitale bijeenkomst op **7 juli 2021 om 19.30 uur**, waar we verder met u in gesprek gaan.

Alvast bedankt voor het meedenken!

**Scan de QR-Code
en vul de
vragenlijst in!**

